

GEMEENTE GIESSENLANDEN
T.a.v. dhr. ing. J. Venderbos
Postbus 1
4223 ZG Hoornaar

Datum 24 mei 2016
Kenmerk BE/2016/121/r
Uw kenmerk Email d.d. 19 april 2016
Auteur(s) C.J. Blom

BLOM ECOLOGIE
ADVIES & ONDERZOEK

Kerkstraat 4
4181 AB Waardenburg

t 06-44179899
e info@blomecologie.nl
i www.blomecologie.nl

RegioBank 85.01.07.326
BTW NL1182.37.020.B01
KvK 55488609

Oriënterend onderzoek naar beschermde flora en fauna aan de Dorpsweg 81a en Schoolstraat 9a/9b te Hoogblokland

De gemeente Giessenlanden is voornemens om de openbare basisschool 'Den Beemd' en dorpshuis 'De Hoeksteen' te slopen voor de realisatie van een multicultureel centrum. De gebouwen zijn gelegen in het centrum van Hoogblokland aan de Dorpsweg 81a en Schoolstraat 91/9b. Tevens maken twee parkeerplaatsen en een schoolplein onderdeel uit van de planlocatie. Op het schoolplein zijn een fietsenstalling, opbergruimte, speeltoestellen en een voetbalkooi aanwezig. Op de gehele locatie staan bomen en struiken.

De beoogde ontwikkeling van een multicultureel centrum heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

De gemeente Giessenlanden heeft Blom Ecologie verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezigheid van beschermde flora en fauna en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

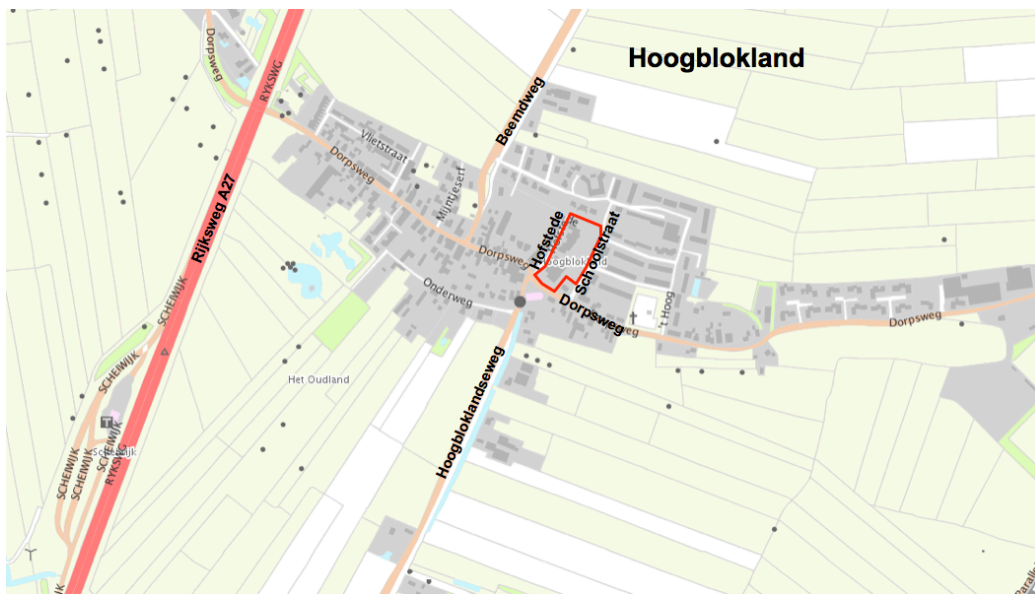
Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Flora- en faunawet, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Flora- en faunawet en/of vigerend beleid?

Planlocatie

De planlocatie is gelegen aan de Dorpsweg 81a en Schoolstraat 9a/9b te Hoogblokland en bestaat uit de openbare basisschool 'Den Beemd', dorpshuis 'De Hoeksteen', twee parkeerterreinen en een schoolplein. Het dorpshuis bestaat grotendeels uit 1 bouwlaag en deels uit 2 bouwlagen. De muren zijn gemetseld en hebben een spouw, de platte daken bestaan uit bitumen. Langs de gevels is een trespas dakrand geconstrueerd. In de 'open' stootvoegen zijn bijenroosters aangebracht. De basisschool bestaat uit 1 bouwlaag met puntdaken van bitumen, de muren zijn gemetseld en hebben gedeeltelijk een luchtspouw. Ten zuiden en oosten van de locatie zijn parkeerplaatsen gesitueerd. De parkeerplaatsen zijn verhard met betonklinkers. Rondom de gebouwen is sprake van groenstroken en gazon. Op het gehele terrein staan bomen. Het schoolplein is verhard met betontegels en rubbertegels (bij speeltoestellen). In bijlage 1 is een aantal foto's opgenomen die een impressie geven van de planlocatie en de directe omgeving hiervan.

De planlocatie is in het centrum van Hoogblokland gelegen. De locatie wordt begrensd door de Hofstede en de daaraan gelegen woningen (westen), achterzijde van de woningen aan de Korenbloemstraat 25-29 (noorden), Schoolstraat en woningen aan de Pinsterbloemstraat en Boterbloemstraat (oosten) en de Dorpsweg, het perceel aan de Dorpsweg 83I, II en de het kerkgebouw van de PKN-gemeente (zuiden). De directe omgeving bestaat uit lintbebouwing langs de Dorpsweg, enkele woonwijken en een laagveenpolder met graslandpercelen en melkveebedrijven.

Figuur 1 De rode omlijning weergeeft de ligging van de planlocatie aan de Dorpsweg 81a en Schoolstraat 9a/9b te Hoogblokland (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Functieverandering en effecten

De beoogde ingrepen betreffende de sloop van de bestaande bebouwing aan de Dorpsweg 81a en Schoolstraat 9a/9b ten behoeve van de realisatie van een multicultureel centrum. Onderstaand volgt een korte opsomming van de ingrepen en effecten:

- sloop dorpshuis en basisschool: allerhande sloopwerkzaamheden en afvoer materiaal;
- verwijderen terrein verharding- en inrichting alsmede kap van struiken en hagen: sloopwerkzaamheden en transport (afvoer) van materiaal en groen.
- terrein bouwrijpmaken: vergraven, aanbrengen puin, aanleg nutsvoorzieningen;

- realisatie multicultureel centrum: allerhande bouwwerkzaamheden bestaande o.a. uit timmer-, loodgieters-, metsel, beton-, stucadoors-, installatiewerkzaamheden etc.);
- revitalisatie terrein; allerhande (straat- en hoveniers)werkzaamheden.

Alle thans aanwezige (ecologische) functies van de planlocatie komen geheel of deels te vervallen. Negatieve effecten die op kunnen treden voor beschermde soorten zijn: vernietiging en/of afname van geschikt leefgebied (permanent of tijdelijk) en opzettelijke verstoring (tijdelijk).

Methode

Inventarisatie

De inventarisatie is een oriënterend onderzoek waarbij gedetailleerd een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van de specifieke potentie voor beschermde flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 9 mei 2016. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren; droog, 0/8 bewolkt, 23° Celsius en windkracht 2-3 (Bft.)

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

Beoordeling

Op basis van de bureaustudie en veldonderzoek wordt per soortgroep besproken wat de potentie van de planlocatie en de invloedssfeer daarvan is en welke effecten daarop te verwachten zijn. Omdat voor algemeen beschermde soorten per definitie vrijstelling geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen, is specifiek gelet op zwaarder en strikt beschermde soorten (Ff-wet; tabel 2 & 3).

Vaatplanten

Zwaarder beschermde vaatplanten en/of sporen en delen hiervan zijn niet aangetroffen op de planlocatie (Ff-wet; tabel 2 & 3). De locatie is grotendeels verhard en wordt intensief gebruikt.

Het onderhoud van de terreinen en groenstroken heeft een hoog kwaliteitsbeeldniveau. Behoudens de aangeplante vegetatie en het gazon wordt andere (inheemse) vegetatie geweerd middels mechanische of chemische bestrijdingstechnieken. Op de muren van de (relatief jonge) gebouwen is geen (beschermde) muurvegetatie aangetroffen.

De beplanting in de groenstroken bestaat uit gedomesticeerde lage struiken. Op het terrein staan diverse bomen zoals: esdoorn, rode esdoorn, paardenkastanje en es. Langs de groenstroken, op het gazon en in overhoekjes zijn enkele algemene kruidachtige flora aangetroffen. Het is uitgesloten dat de locatie betekenis heeft voor beschermde planten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen worden uitgesloten.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. De locatie is ongeschikt voor grote in het wild levende zoogdieren. De planlocatie is voor een groot deel bebouwd en wordt omsloten door bebouwing en wegen. Er is nauwelijks tot geen relevante

vegetatie aanwezig en er is sprake van een relatief hoge mate van verstoring door de continue aanwezigheid van mensen en bedrijfsactiviteiten. Op de gehele planlocatie ontbreken geschikte biotopen voor grondgebonden zoogdieren. In de directe omgeving kan de aanwezigheid van algemene zoogdiersoorten niet worden uitgesloten. Ter indicatie betreft dit soorten als: veldmuis, rosse woelmuis, bruine rat en egel. De aanwezigheid van zwaarder- en strikt beschermde soorten kan echter worden uitgesloten.

De beoogde herinrichting van het terrein leidt niet tot afname van het leefgebied van voregenoemde (tabel 1) soorten. Alle soorten die mogelijk incidenteel gebruik maken van de planlocatie betreffen licht beschermde soorten (Ff-wet, tab. 1). Voor deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Een klein gedeelte van de planlocatie is na de herinrichting weer geschikt leefgebied voor een aantal soorten. In de directe omgeving is voldoende vergelijkbaar habitat waar potentieel aanwezige zoogdieren zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden.

Vleermuizen

Laanvormige bomenrijen, oude bomen met gaten en scheuren, (oude) gebouwen met kieren, oppervlaktewater en spleten en/of andere structuurrijke groenelementen kunnen een functioneel onderdeel zijn van een vleermuishabitat (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). Het dorps huis heeft een ontoegankelijke spouw (bijenbekjes in open stootvoegen) en alle dakranden zijn afgedicht. Het schoolgebouw heeft enkele toegankelijke spouwruintes van ca. 5cm, de open stootvoegen zijn zowel aan de onder- als aan de bovenzijde van de gevels aangebracht. Op basis van technische tekeningen betreft dit waarschijnlijk alleen het later aangebouwde gedeelte van de school. Voor de toegankelijke spouw geldt dat niet geheel uitgesloten kan worden of deze functioneel is voor vleermuizen. De aanvlieghoogte is echter suboptimaal. Tevens zijn geen gebruikssporen van vleermuizen aangetroffen zoals uitwerpselen, prooiresten en bruinverkleuring langs de randen van de open stootvoegen. Gelet op het bovenstaande en de geschiktheid van de directe omgeving heeft het aangebouwde deel van het schoolgebouw slechts een beperkte potentie voor vleermuizen. In de bomen bij de parkeerplaatsen hangen 5 vleermuis kasten. De kasten zijn recentelijk geplaatst (pers. med. dhr. ing. J. Venderbos) en in de meeste gevallen beperkt 'aanvliegbaar' voor vleermuizen. Het is uitgesloten dat de kasten reeds bewoond of gebruikt worden door vleermuizen. Op de locatie zijn tevens oude(re) en hoge bomen aanwezig, potentiële verblijfplaatsen zoals holtes, gaten en scheuren zijn niet aangetroffen.

Het terrein is (beperkt) potentieel geschikt als vlieg- en foerageroute voor vleermuizen. Vleermuizen foerageren opportunistisch waarbij het actuele voedselaanbod bepalend is voor de tijdsduur van foerageren op een bepaalde locatie. De meeste soorten gebruiken een fijnmazig netwerk van ruimtelijke structuren. Het verdwijnen of tijdelijk ongeschikt raken van een klein deel van het foerageernetwerk heeft geen significante effecten mits het geen belangrijke verbindingsroute betreft.

Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de omgeving is het voorkomen bekend van: kleine watersalamander, gewone pad, bruine kikker en meerkikker (Creemers & Van Delft, 2009). De aanwezigheid van reptielen is uitgesloten. Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. Zowel geschikt landhabitat als voorplantingshabitat ontbreken op de planlocatie. Een relevante functie van het plangebied is derhalve uitgesloten. Incidenteel zouden minder watergebonden soorten zoals gewone pad tijdelijk gebruik kunnen maken van de locatie. Voor deze soorten geldt tevens vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten op zwaarder en strikt beschermde amfibieën en reptielen worden uitgesloten.

Vissen

Er zijn geen ingrepen voorzien aan en in de directe omgeving van (relevant) oppervlaktewater. Effecten op vissen zijn derhalve uitgesloten.

Insecten, libellen en ongewervelde

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. Op de locatie en in de directe omgeving zijn diverse algemene kruidachtige vegetatie aangetroffen. Er zijn geen specifieke planten soorten aangetroffen die specifiek voor een bepaalde (beschermde) soort een waardplant vormt. Er is tevens geen sprake van oud hout in bossen, zure vennetjes of andere specifieke omstandigheden die duiden op de mogelijke aanwezigheid van beschermde terrestrische insecten. Derhalve kan een essentiële functie voor zwaarder en strik beschermde soorten worden uitgesloten. Significant negatieve effecten op de soortgroep worden niet verwacht.

Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: huismus, Turkse tortel, merel, vink, spreeuw, zwarte kraai, zanglijster en kauw. Er zijn geen nesten aangetroffen op de planlocatie tijdens het veldbezoek. De waargenomen huismussen nestelen onder de daken van de woningen aan de Schoolstraat, Pinsterbloemstraat en Boterbloemstraat. Op de locatie zijn struiken en bomen aanwezig die geschikt zijn als nestlocatie voor algemene vogelsoorten. Gedurende het broedseizoen (indicatie 15 maart t/m augustus) kan de aanwezigheid van broedende vogels niet worden uitgesloten. Om effecten op (broed)vogels te voorkomen dient de vegetatie in de periode september-februari verwijderd te worden. Indien dit niet mogelijk is dient voorafgaand aan de werkzaamheden door een ter zake deskundige te worden vastgesteld of er broedvogels aanwezig zijn. De bebouwing heeft geen relevante functie voor gebouwbewonende soorten zoals huismus, gierzwaluw en spreeuw. Mits gewerkt wordt zoals beschreven zijn negatieve effecten op broedvogels uitgesloten.

Gebiedsbescherming

De planlocatie maakt, behoudens Nationaal Landschap 'Groene Hart', geen deel uit van een beschermd gebied en/of locatie betreffende: Natura 2000, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park of Natuurnetwerk Nederland (figuur 2). In de directe omgeving liggen het Natura2000-gebied 'Lingegebied & Diefdijk Zuid' en gebieden die onderdeel uit maken van het Natuurnetwerk Nederland (figuur 2).

Figuur 2 De planlocatie (rode arcering) maakt geen onderdeel uit van een beschermd landschapstype. In de directe omgeving liggen het Natura2000-gebied 'Lingegebied & Diefdijk Zuid' (donkergroene arcering) en gebieden die onderdeel uit maken van het Natuurnetwerk Nederland' (groene arcering) (bron: geo.zuid-holland.nl).

De beoogde ontwikkeling betreft de sloop van enkele gebouwen en realisatie van een multicultureel centrum in de kern van Hoogblokland. De ruimtelijke ingrepen zijn dermate beperkt dat een negatief effect door externe werking op doelsoorten en instandhoudingsdoelen in de omliggende beschermde natuurgebieden uitgesloten is. Bovendien zijn de werkzaamheden tijdelijk van aard en treden er in de nieuwe situatie geen nieuwe of verhoogde permanent negatieve effecten op voor beschermde flora en fauna.

Conclusies

- In het plangebied of de directe omgeving daarvan komen beschermde diersoorten van de Flora- en faunawet voor. Het plangebied heeft aannemelijk geen essentiële betekenis voor zwaarder en strikt beschermde soorten (tabel 2 & 3). Enkele delen van het schoolgebouwen zijn toegankelijk voor vleermuizen, er is echter sprake van een lage potentie. In de struiken en bomen op terrein kunnen nesten van algemene broedvogels voorkomen.
- De ruimtelijke ingrepen leiden mogelijk tot een tijdelijke verstoring van algemene voorkomende en licht beschermde soorten. Aanvullend onderzoek naar de aan- dan wel afwezigheid van een soort(groep) is noodzakelijk voor de geschikte delen van het schoolgebouw. De vleermuisinventarisatie bestaat uit 4 veldbezoeken in de periode april/mei tot en met september/oktober (vleermuisprotocol)
- Mits gewerkt wordt zoals aanbevolen en afhnakelijk van de resultaten van het vleermuisonderzoek leiden de werkzaamheden niet tot overtreding van de Flora- en faunawet. Er hoeft (vooralsnog) geen ontheffing van de Flora- en faunawet (art. 75) aangevraagd te worden.
- De planlocatie maakt, behoudens Nationaal Landschap 'Groene Hart', geen onderdeel uit van een Natura2000-gebied, Beschermd natuurmonument, Wetland, Nationaal Park of Natuurnetwerk Nederland. Gezien de aard van de werkzaamheden is van externe werking op beschermde gebieden geen sprake.

Aanbevelingen

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig worden gehandeld met alle voorkomende flora en fauna (Zorgplicht).
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna, dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.
- Alle aanwezige vegetatie of bodemmateriaal (takken, stronken) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De planlocatie tijdens de werkzaamheden bij voorkeur minimaal verlichten en hierbij een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze toepassen (rood/groen licht, lichtbundel nederwaarts richten, toepassen geconvergeerde lichtbundel) en de werkzaamheden in de periode april-oktober tussen zonsopgang en zonsondergang uitvoeren (buiten schemerperiodes).

Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M & J.J.C.W. van Delft (ravn)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden

Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Geraadpleegde websites
www.geo.zuid-holland.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.vleermuisprotocol.nl

We hopen u met deze rapportage voldoende te hebben geïnformeerd. Mochten er desondanks vragen zijn kunt u vrijblijvend contact opnemen.

Met vriendelijke groet,

ing. C.J. Blom

Bijlage 1 Fotografische impressie

© BLOM ECOLOGIE
KERKSTRAAT 4 - 4181 AB WAARDENBURG

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Blom Ecologie is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie.

Bijlage 1 Fotografische impressie

Figuur 1 De planlocatie is gelegen aan de Dorpsweg 81a en Schoolstraat 91/9b te Hoogblokland en bestaat uit een dorpshuis, schoolgebouw, cafetaria en parkeerplaatsen.

Figuur 2 De bestaand bebouwing wordt gesloopt ten behoeve van een te realiseren multicultureel centrum.

Figuur 3 De bebouwing bestaat grotendeels uit een enkellaagse gebouwen. Op het gehele terrein zijn bomen en struiken aanwezig.

Figuur 4 In enkele bomen nabij de parkeerplaatsen zijn kleine vleermuiskasten t.b.v. dwergvleermuizen geplaatst.